

FILIP DUJARDIN (°1971)

In de artistieke praktijk van kunsthistoricus en architectuurfotograaf Filip Dujardin zijn verwijzingen naar actueel of historisch bouwen nooit ver weg. Met zijn digitale fotomontages re-assembleert Dujardin architectuur naar onmogelijke constructies: irreëel, absurd, niet-functioneel en toch geloofwaardig. Elementen die ook zijn ruimtelijk werk doorkruisen.

Collages in een virtuele wereld

Het artistiek werk van Filip Dujardin vloeit voort uit zijn fotografische praktijk. Vanuit een fascinatie voor architectuur als sculptuur in de ruimte, wil hij de kunst van het bouwen verbeelden en representeren. Hij beschouwt kunst als een omweg om te kunnen bouwen, weliswaar zonder aan stedenbouwkundige voorschriften, veiligheid of duurzaamheid te moeten voldoen. Een bouwvergunning is overbodig. Majestueuze bouwwerken verschijnen in het beeldvlak, balancerend op de grens tussen fictie en realiteit. De zwaartekracht wordt uitgedaagd. Gestapelde fragmenten van gebouwen dijen uit in alle richtingen. Verticaal georiënteerde architectuur met horizontaal sterk overhellende volumes gedragen zich op het snijvlak van het plausible. Hoewel zijn fotomontages met digitale tools - Google SketchUp en Photoshop – tot stand komen, wil hij juist een tegenpool bieden aan het artificieel karakter van rendering.¹ Dujardin zoekt het contrast op tussen het gebouw als spektakelstuk en het doorleefde van de bouwmaterialen. De geloofwaardigheid wordt in de hand gewerkt door elementen uit bestaande gebouwen te gebruiken. Door zijn praktijk als architectuurfotograaf heeft hij intussen een enorm archief opgebouwd, van hedendaagse tot historische panden, bouwvallen, betonnen of bakstenen muren, ramen, deuren en andere architecturale details. Ramen en deuren worden weggegomd tot een abstract gegeven of een diversiteit van ramen in een enorm gevelvlak geeft de expressiviteit en individualiteit weer van de fictieve bewoners. In de voorgevel van een troosteloze appartementsblok krijgen de afzonderlijke woonunits een informelere invulling. Enerzijds als een commentaar op het uniforme stapelen van de veralgemening van het modernisme, anderzijds om een contrast te visualiseren tussen het formele en informele. Alle fotografisch materiaal, veelal tientallen lagen, wordt feilloos samengevoegd tot een nieuwe, weliswaar onmogelijke, realiteit. Het werkelijkheidsgehalte wordt in de hand gewerkt door de voorstelling. De gebouwen worden ten voeten uit gepresenteerd, ingepland in een geloofwaardige groene omgeving die eveneens schaal geeft aan de irreële architectuur. Geen weerkaatsend of schaduw werpend zonlicht, maar een eerder neutrale hemel alsof het gaat om objectieve documentairefotografie.

¹ Bij rendering wordt een architectonisch ontwerp digitaal voorgesteld om een werkelijkheid na te bootsen nog voor het gebouwd is. Dit levert vaak een heel kunstmatig beeld op, eerder afstandelijk en koel.

Van een geprangde rotsblok tussen twee gebouwen tot een flatgebouw ingepalmd door het duinezand: de stad neemt de natuur over of omgekeerd. De kunstenaar zoekt in zijn virtuele wereld voortdurend contrasten en ambiguïteit op. Het vocabularium van de architect wordt onuitputtelijk gedraaid, gestapeld, geaccumuleerd, gearchiveerd en gecomprimeerd. Bij Memorial I wordt de kunstgeschiedenis als het ware in een beeld gevat. Ruimte en tijd versmelten en komen ogenscheinlijk als vanzelfsprekend samen. De typologie van de kolom in zijn verscheidenheid van vormen en stijlen: van een basale boomstam, Dorische, Ionische en Korintische zuilen tot metalen stutten.

Memorial I

2x3x5

De vijfde façade

Het dak, volgens Dujardin een ondergewaardeerd architecturaal element, vormt gestapeld een gebouw of verschijnt gecomprimeerd in een panoramisch stadszicht. Een stedelijk weefsel is in wezen ook een collage waar verschillende tijdsperiodes met elkaar verweven worden. Er treedt een voortdurende wisselwerking op tussen zijn job als architectuurfotograaf en zijn artistiek werk. Foto's creëren de voedingsbodem voor imaginaire fotomontages en installaties en vice versa. *2x3x5* vormde een accumulatie van de vijfde façade van een gebouw in de publieke ruimte.² De ruimtelijke vlakken van een verticale steigerconstructie van 4m x 6m x 10m zijn ingevuld met rode panelen met een klassiek dakpannenmotief. Het werk gedraagt zich als een decor, maar heeft ook de verhoudingen van een doorsnee woning. De stad in één volume samengevat als een abstracte structuur.

De oerpixel van de architectuur

Filip Dujardin beschouwt de snelbouwsteen als oerpixel van de architectuur: een commercieel product, neutraal, goedkoop, licht en universeel. Het alomtegenwoordig basismateriaal uit

² Middelburg, Nederland, 2012

de bouwsector draagt de belofte in zich om gelijk wat te worden. Zijn installaties bieden een alternatief voor de bestaande scenografie van een gebouw. De interventies met baksteen in de ruimte geven een aanzet tot nieuwe ruimtes, tot nieuwe architectuur. Het zijn vaak tijdelijke ingrepen die zich niet beperken tot een museale omgeving. In Kortrijk bevindt zich zijn enige permanent in situ werk tot nu toe.³ Op een grasveld parallel met de Leie verenigt Dujardin constructie, deconstructie en reconstructie. *Sequence n°1* gedraagt zich als een ontplooid huis. De opengevouwen gevels zijn op een lijn van veertig meter geplaatst. De archetypes van de architectuur komen samen, *een abstracte interpretatie van een straat of een kritische verwijzing naar de typisch Vlaamse lintbebouwing.*⁴

Sequence n°4

Sequence n°1

Danielle Wuyts

Beeldmateriaal: Filip Dujardin

PUBLICATIES

De Vylder, J., Devoldere, S., Dujardin, F., Gadanho, P., *Fictions 2007-2013*, Hatje Cantz Verlag, Berlijn, 2014

³ Locatie: jaagpad van de Leie nabij de Burgemeester Lambrechtlaan, Kortrijk

⁴ M. Kennis, [D/a: Sequence n°1 • Festival van de architectuur](#)

NU TE ZIEN

Baksteen/Brick (groepstentoonstelling), 10/09/2022-08/01/2023, Kunsthal KAdE, Amersfoort

BRONNEN

Lezing 16/09/2022 AcademieBruggeDKO, Cultuurzaal Daverlo

<https://festivalvandearchitectuur.be/programma/dag-van-de-architectuur-sequence-n-1>